

Ware Christelijke Religie

Vervolg van hoofdstuk 14:

Over de Voleinding der eeuw; de Komst van de Heer; en de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Kerk.

Memorandum

791. Nadat dit werk geëindigd was, riep de Heer Zijn twaalf discipelen samen, die Hem in de wereld gevolgd waren; en de dag daarna zond Hij hen allen uit in de gehele geestelijke wereld om het Evangelie te prediken, dat de Heer God Jezus Christus regeert, wiens Rijk zal zijn in de eeuwen der eeuwen, overeenkomstig de voorzegging, gedaan door, (Daniël 7:13,14; en in de Openbaring 11:15); en dat 'diegenen zalig zijn die toetreden tot het avondmaal van de bruiloft van het Lam', (Openbaring 19:9).

Dit geschiedde in de maand juni, op de negentiende dag van het jaar 1770.

Dit werd verstaan onder de volgende woorden van de Heer: 'Hij zal Zijn engelen zenden, en zij zullen Zijn uitverkorenen vergaderen van de ene grens der hemelen tot aan de andere grens ervan.

792. Over de geestelijke wereld is gehandeld in een afzonderlijk werk getiteld 'Hemel en Hel', waarin tal van dingen van die wereld beschreven zijn.

Daar elk mens na de dood in die wereld komt, is ook de staat van de mensen daar beschreven.

Wie weet niet, of kan niet weten, dat de mens na de dood leeft, aangezien hij als mens geboren, tot een beeld van God is geschapen en omdat de Heer dit in Zijn Woord leert?

Maar van welke aard het leven is dat hij hebben zal, was tot nu toe onbekend.

Men heeft geloofd dat men dan een ziel zal zijn, waarover men geen andere voorstelling koesterde dan als over ether of lucht, dus zoiets als de adem die de mens uitblaast als hij sterft, waarin dan zijn levenskracht zetelt.

Maar deze ziel is dan zonder de zintuigen van het gezicht, het gehoor en de spraak.

De mens is echter na de dood evenzeer mens als tevoren, en wel zozeer mens dat hij niet weet of hij is nog in de vorige wereld.

Hij ziet, hoort en spreekt als in de vorige wereld; hij wandelt, loopt en zit, hij ligt, slaapt en ontwaakt; hij eet en drinkt; hij geniet de vreugde van het huwelijk zoals in de vorige wereld; in één woord: hij is mens in alle en de afzonderlijke dingen.

Hieruit blijkt duidelijk dat de dood niet de uitblussing maar de voortzetting van het leven is en dat het slechts een overgang is.

793. Dat de mens evenzeer mens is na de dood, hoewel hij dan niet verschijnt voor de ogen van het stoffelijk lichaam, kan blijken uit de engelen, die aan Abraham, Hagar, Gideon, Daniël en aan sommige profeten verschenen.

Zo ook uit de engelen die gezien werden in het graf van de Heer en daarna meerdere malen door Johannes, waarover in de Openbaring.

Bovenal uit de Heer Zelf, die door aanraking en door te eten toonde dat Hij Mens was maar niettemin voor de ogen van de discipelen onzichtbaar werd.

Wie kan zo dom zijn, dat hij niet erkent, dat de Heer, hoewel onzichtbaar geworden, evengoed Mens was?

Dat ze Hem zagen, kwam, omdat toen de ogen van hun geest werden geopend en als deze geopend worden verschijnen de dingen die in de geestelijke wereld zijn even duidelijk als de dingen die in de natuurlijke wereld zijn.

Het onderscheid tussen de mens in de natuurlijke wereld en de mens in de geestelijke wereld bestaat hierin, dat de laatstgenoemde mens met een substantieel lichaam bekleed is en de eerstgenoemde met een materieel lichaam, waarin van binnen zijn substantieel lichaam is.

De ene substantiële mens ziet de andere substantiële mens even duidelijk als de ene materiële mens de andere materiële mens ziet, maar de substantiële mens kan de materiële mens niet zien noch omgekeerd.

De oorzaak hiervan is het onderscheid tussen het materiële en het substantiële, waarvan de hoedanigheden beschreven kunnen worden, maar niet in het kort.

794. Uit hetgeen ik zovele jaren achtereen gezien heb, kan ik het volgende meedelen: In de geestelijke wereld zijn evenzeer landen als in de natuurlijke wereld, er zijn vlakten en dalen, bergen en heuvels en ook fonteinen en rivieren.

Er zijn paradijzen, tuinen, bossen en wouden; er zijn steden en daarin paleizen en huizen.

Er zijn geschriften en boeken, ambten en zaken; er zijn goud, zilver en edelstenen; in één woord, er zijn alle dingen in het algemeen en in het bijzonder, die in de natuurlijke wereld zijn, maar de dingen in de hemel zijn onmetelijk volmaakter.

Maar het onderscheid is dit, dat alle dingen die men in de geestelijke wereld ziet, in één ogenblik uit de Heer geschapen zijn, zoals huizen, paradijzen, spijzen en de overige dingen.

Alles wordt geschapen naar de overeenstemming met de innerlijke dingen van engelen en geesten; het zijn hun aandoeningen en de daaruit voortvloeiende gedachten, terwijl alle dingen die men in de natuurlijke wereld ziet ontstaan uit zaad en opgroeien.

795. Ik heb daar dagelijks met de naties en de volkeren van deze wereld gesproken heb, dus niet alleen met hen die uit Europa zijn, maar ook met hen die uit Azië en Afrika zijn, dus met hen die van verschillende godsdienst zijn.

Men dient vast te houden dat de staat, zowel van elke natie en volk in het algemeen, als van de afzonderlijke in het bijzonder, in de geestelijke wereld zich gedraagt naar de erkenning van God en naar Zijn eredienst; en dat allen die van harte God erkennen, en vanaf nu diegenen, die de Heer Jezus Christus als God, Verlosser en Zaligmaker erkennen, in de hemel zijn.

Zij, die Hem niet erkennen zijn onder de hemel en worden daar onderwezen.

Zij die dit opnemen worden in de hemel geheven en zij die dit niet opnemen worden in de hel geworpen.

Onder de laatsten komen ook zij die zich, evenals de Socinianen, alleen tot God de Vader hebben gewend, en die, evenals de Arianen, de Goddelijkheid van het Menselijke van de Heer geloofend hebben.

De Heer zei immers: 'Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader, dan door Mij'; en tot Filippus die de Vader wilde zien: 'Die Mij ziet en kent, ziet en kent de Vader', (Johannes 14:6 e.v.).

Luther, Melanchthon en Calvijn in de geestelijke wereld.

796. Met deze drie leiders, die hervormers van de christelijke Kerk waren, heb ik vaak gesproken, en ben als gevolg daarvan onderricht, van welke aard de staat van hun leven geweest is van de aanvang tot op heden.

Wat Luther betreft, deze was van de eerste tijd aan, toen hij in de geestelijke wereld aanspoelde, een uiterst heftige verbreider en verdediger van zijn dogma's, en zijn ijver daarvoor groeide naarmate de menigte van zijn begunstigers uit de wereld aangroeide, die met hem instemden.

Hem werd daar een huis gegeven, zoals hij dat in het leven van het lichaam in Eisleben gehad had; en in het midden van dat huis stelde hij een enigszins verhoogde zetel op, waarop hij neerzat, en door een geopende deur liet hij de toehoorders toe en rangschikte dezen in rijen.

Het dichtst bij hem plaatste hij hen die hem meer waren toegedaan, en dan sprak hij aan een stuk door, af en toe stond hij vragen toe, teneinde het weefsel van de geëindigde rede van enig uitgangspunt uit opnieuw te kunnen beginnen.

Ten gevolge van deze algemene waardering had hij zich tenslotte met overreding vervuld, welke in de geestelijke wereld van zo'n uitwerking is, dat niemand die kan weerstaan, noch dat, wat gezegd wordt tegenspreken.

Daar dit echter een soort van betovering was, welke bij de Ouden in gebruik was, werd het hem streng verboden, langer uit deze overreding te spreken; en daarna leerde hij het als vroeger uit het geheugen en tevens uit het verstand te doen.

Een dergelijke overreding, die een soort van betovering is, ontspringt aan de zelfliefde, waardoor zij tenslotte van dien aard wordt, dat zij, wanneer iemand tegenspreekt, niet alleen het onderwerp wat behandelt wordt aanvalt, maar ook de persoon zelf.

Dit was de staat van zijn leven tot aan het Laatste Oordeel, dat in de geestelijke wereld plaatsvond in het jaar 1757.

Maar na een jaar werd hij toen uit zijn eerste huis in een ander overgebracht en toen tevens in een andere staat; en aangezien hij hier hoorde, dat ik, die in de natuurlijke wereld ben, met hen, die in de geestelijke wereld zijn, sprak, kwam hij te midden van een aantal personen tot mij; en na enige vragen en antwoorden werd hij gewaar, dat het heden het einde van de vorige Kerk en de aanvang van de Nieuwe Kerk is, waarover Daniël heeft geprofeteerd, en de Heer Zelf voorzegging heeft gedaan bij de evangelisten, en dat deze Nieuwe Kerk wordt verstaan onder het Nieuwe Jeruzalem in de Openbaring, en onder, 'het eeuwige Evangelie, dat de in het midden van de hemel vliegende engel verkondigde aan degenen die op aarde wonen', (Openbaring 14:6).

Hij werd zeer verontwaardigd en barstte in verwijten los; maar naarmate hij gewaarwerd dat de Nieuwe Hemel toenam, welke werd en wordt uit hen, die de Heer alleen erkennen als God van hemel en aarde, overeenkomstig Zijn woorden, (Mattheüs 28:18), en naarmate hij bemerkte dat de menigten van degenen die zich dagelijks om hem heen schaarden, afnamen, hield hij op met zijn verwijten en kwam toen dichterbij mij en begon vertrouwelijker met mij te spreken.

Nadat hij overtuigd was, dat hij het voornaamste dogma over de 'rechtvaardiging door het geloof-alleen', niet uit het Woord, maar uit zijn eigen inzicht had genomen, liet hij zich onderrichten over de Heer, over de naastenliefde, over het ware geloof, over de vrije keuze en verder over de verlossing, en dit enig en alleen uit het Woord.

Tenslotte begon hij, na overtuigd te zijn, de waarheden waaruit de Nieuwe Kerk wordt gevestigd, te waarderen en zich daarin meer en meer te bevestigen.

In die tijd was hij dagelijks bij mij, en telkens wanneer hij dan deze waarheden weer opnam, begon hij om zijn vroegere dogma's te lachen als om zulke dingen die lijnrecht tegen het Woord indruisen; en ik hoorde hem zeggen: 'Verwonder u niet, dat ik het alleen-rechtvaardigende geloof heb aangegrepen en de naastenliefde van haar geestelijk wezen uitsloot, en de mensen ook alle vrije

keuze in geestelijke dingen wegnam, behalve tal van andere dingen, die van het eenmaal aangenomen geloof alle afhangen als de schakels van een ketting, aangezien mijn einddoel was, van de rooms-katholieken te worden losgescheurd, welk einddoel ik op geen ander wijze kon bereiken en verkrijgen; daarom verwonder ik mij niet, dat ik gedwaald heb, maar ik verwonder mij dat een uitzinnige zo vele uitzinnigen heeft kunnen voortbrengen’.

Hij keek misprijzend van opzij naar enkele dogmatische schrijvers, die in zijn tijd beroemd en trouwe aanhangers van zijn leer waren geweest, dat zij de tegenstellingen in de Heilige Schrift niet zagen en die toch zo opvallend zijn.

Mij werd door de onderzoekende engelen gezegd, dat deze leider meer dan de anderen, die zich in de ‘rechtvaardiging door het geloof-alleen’ bevestigd hebben, in de staat van de bekering is, aangezien hij zich in zijn knapenjaren, voordat hij zich aan het werk van de hervorming zette, vervuld had met het dogma over de voorrang van de naastenliefde, waarom hij ook zowel in zijn geschriften als in zijn redevoeringen zo voortreffelijk over de naastenliefde geleerd heeft.

Hieruit vloeit voort, dat het geloof van de rechtvaardiging bij hem was ingeplant in zijn natuurlijke uitwendige mens, maar niet ingeworteld in zijn geestelijke innerlijke mens.

Anders wordt het echter met hen, die zich in hun knapenjaren bevestigen tegen de geestelijkheid van de naastenliefde; dit geschiedt ook vanzelf, wanneer de rechtvaardiging door het geloof-alleen door bevestigingen wordt vastgelegd.

Ik heb met de vorst van Saksen gesproken, met wie Luther in de wereld was geweest, en hij vertelde mij, dat hij Luther vaak had berispt, vooral omdat hij de naastenliefde van het geloof gescheiden, en dit en niet de naastenliefde voor zaligmakend verklaard had, terwijl toch de Heilige Schrift niet slechts deze twee universele heilsmiddelen verbindt, maar ook Paulus de naastenliefde boven het geloof stelt, en zegt: ‘Dat er drie dingen zijn: geloof, hoop en naastenliefde, en dat de grootste van deze de naastenliefde is’, (1 Corinthen 13:13), maar dat Luther telkens antwoordde, dat hij niet anders kon doen vanwege de rooms-katholieken.

Deze vorst is onder de gelukzaligen.

797. Wat Melanchthon betreft, over zijn lot, zoals dit was toen hij voor het eerst in de geestelijke wereld kwam, en zoals het daarna was, zijn mij verschillende dingen te weten gegeven, niet alleen door de engelen, maar ook door hemzelf.

Want ik heb enige malen met hem gesproken, maar niet zo vaak en van nabij als met Luther.

De reden, waarom dit niet zo vaak en van nabij plaatsvond, was deze, dat hij mij niet op gelijke wijze kon naderen, aangezien hij zijn aandacht uitsluitend gewijd had aan de rechtvaardiging door het geloof-alleen, maar niet aan de naastenliefde, en ik toen omgeven was door engelgeesten die in de naastenliefde zijn, en dezen zijn naderen tot mij verhinderden.

Ik heb gehoord dat voor hem, toen hij voor het eerst de geestelijke wereld binnentrad, een huis bereid was, gelijk aan het huis, waarin hij in de wereld vertoefd had.

Dit wordt ook gedaan voor de meeste nieuw-aangekomenen, zodat zij niet beter weten, of zij zijn nog in de natuurlijke wereld, en de sinds hun dood verlopen tijd is slechts als een droom geweest.

In zijn kamer waren ook allerlei dergelijke dingen, zoals een zelfde soort tafel en een archief met vakken en ook een dergelijke bibliotheek.

Zodra hij dan ook daar kwam, zette hij zich terstond, alsof hij net uit de slaap ontwaakt was, aan de tafel en ging voort met schrijven, en wel toen over de rechtvaardiging door het geloof-alleen, en zo enige dagen lang en hoegenaamd niets over de naastenliefde.

Toen de engelen dit gewaarwerden, werd hem door boodschappers gevraagd, waarom hij niet ook over de naastenliefde schreef; hij antwoordde, dat er in de naastenliefde niets van de Kerk was, want indien zij als enig wezenlijk attribuut van de Kerk werd aangenomen, zo zou de mens zich ook de

verdienste van de rechtvaardiging en vandaar van de zaligmaking toekennen, en op deze wijze dus ook het geloof van zijn geestelijk wezen beroven.

Toen de engelen die boven zijn hoofd waren, dit gewaarwerden, en toen de engelen die met hem verbonden waren, wanneer hij buiten zijn huis was, dit gehoord hadden, trokken zij zich terug, want bij elke nieuw-aangekomene sluiten zich in de aanvang engelen aan.

Enige weken nadat dit was geschied, begonnen de dingen, die hij in zijn kamer gebruikte, te verduisteren en tenslotte te verdwijnen, en eindelijk in die mate, dat daar niets meer overbleef dan de tafel, papieren en een inktpot; en bovendien verscheen zijn kamer aan de wanden met kalk bestreken, en de vloer bedekt met een gele baksteenachtige materie, en hijzelf in een grover gewaad. Toen hij zich hierover verwonderde en om zich heen vroeg waarom dit gebeurde, kreeg hij ten antwoord, dat dit was, omdat hij de naastenliefde van de Kerk verwijderd had, terwijl zij toch daarvan het hart is.

Maar aangezien hij dit telkens weersprak en voortging met over het geloof te schrijven als het enig wezenlijke van de Kerk en het enige heilsmiddel, en steeds meer de naastenliefde te verwijderen, zag hij zichzelf plotseling onder het land in een werkhuis, waar zijn gelijken waren.

Toen hij daaruit weg wilde gaan, werd hij vastgehouden, en hem werd aangezegd, dat geen ander lot diegenen wacht, die de naastenliefde en de goede werken buiten de deuren van de Kerk werpen.

Maar aangezien hij een van de hervormers van de Kerk was, werd hij op bevel van de Heer daaruit gebracht en teruggeplaatst in zijn vorige kamer, waar alleen de tafel, het papier en de inktpot waren. Maar toch besmeurde hij vanuit de bevestigde voorstellingen de papieren met dergelijke dwalingen, zodat hij daarvoor niet behoed kon worden, dat hij om beurten naar zijn gevangen lotgenoten werd neergelaten en losgelaten.

Wanneer hij werd losgelaten, verscheen hij gehuld in een ruigharige pels, aangezien het geloof zonder de naastenliefde koud is.

Hij vertelde mij dat aan de achterkant van zijn kamer een andere kamer was toegevoegd, waarin drie tafels stonden, en waarin mannen zoals hij zaten, die eveneens de naastenliefde hadden verbannen; en dat daar soms ook een vierde tafel verscheen, waarop zich monstrueuze dingen in verschillende vormen vertoonden, waardoor zij echter niet werden afgeschrikt.

Hij zei dat hij met hen gesproken had en dat hij dagelijks door hen bevestigd werd.

Maar na enige tijd werd hij door vrees aangegrepen en begon iets over de naastenliefde uit te werken, maar wat hij de ene dag op papier had geschreven, zag hij de andere dag niet meer; want dit geschiedt daar met iedereen.

Wanneer men alleen vanuit de uitwendige mens iets op papier zet, en niet tegelijk uit de innerlijke, dus vanuit dwang en niet vanuit vrijheid, wordt het vanzelf uitgewist.

Maar nadat de Nieuwe hemel uit de Heer begon te worden ingesteld, begon hij uit het licht, dat van deze hemel uitging, te denken, dat hij misschien in dwaling verkeerde; vandaar voelde hij, uit angst over zijn eigen lot, enige hem ingeprinte innerlijke voorstellingen over de naastenliefde, in welke staat hij het Woord raadpleegde; en toen werden zijn ogen geopend en zag hij dat het geheel en al vol was van de liefde tot God en de liefde jegens de naaste, dus dat het zo was, als de Heer zegt, namelijk dat aan deze twee geboden de Wet en de Profeten hangen, dat wil zeggen, het gehele Woord.

Van die tijd af werd hij innerlijk overgebracht in het zuiden tegen het westen, en dus in een ander huis, van waaruit hij met mij sprak, en hij zei dat nu datgene wat hij over de naastenliefde schreef, niet verdween als eerder, maar dat het de volgende dag donker verscheen.

Waarover ik mij verwonderde was dit, dat men, wanneer hij liep, zijn stappen een klossend geluid gaven, zoals bij hen die op schoenen lopen die met ijzer zijn beslagen en over een stenen vloer lopen.

Hieraan moet nog toegevoegd worden, dat hij, wanneer enige nieuwelingen uit de wereld zijn kamer binnengingen om hem te spreken en hem te zien, een van de magische geesten ontbood, die door fantasieën verschillende fraaie gedaanten konden voortbrengen, en die dan zijn kamer tooiden met versieringen en met gebloemde tapijten en ook met iets als een bibliotheek in het midden; maar zodra de bezoekers heengingen, verdwenen deze vormen en de vroegere kalklaag en leegte keerden weer terug; maar dit geschiedde toen hij in zijn vorige staat was.

798. Over Calvijn hoorde ik het volgende:

1. Toen hij voor het eerst in de geestelijke wereld aanspoelde, geloofde hij niet anders, dan dat hij nog in de wereld was, waar hij geboren was, en hoewel hij van de aanvankelijk aan hem toegevoegde engelen hoorde dat hij nu in hun wereld was, en niet in zijn vorige, zei hij: 'Ik heb hetzelfde lichaam, dezelfde handen en dergelijke zinnen'.

Maar de engelen onderrichtten hem, dat hij nu in een substantieel lichaam was, en dat hij tevoren niet alleen in dit zelfde lichaam, maar ook in een materieel lichaam geweest was, en dat dit lichaam het substantiële had omkleed, en dat het materiële lichaam was afgeworpen, terwijl het substantiële lichaam, waardoor de mens een mens is, was overgebleven.

Dit begreep hij aanvankelijk, maar de volgende dag keerde hij tot zijn vorig geloof terug, dat hij zich nog in de wereld bevond, waar hij geboren was.

Dit kwam omdat hij een zinnelijk mens was, die niets geloofde dan wat hij uit de objecten van de zinnen van het lichaam in zich opnam.

Daardoor was het geschied dat hij alle dogma's van zijn geloof uit zijn eigen inzicht had opgemaakt en niet uit het Woord.

Dat hij het Woord aanhaalde, vond plaats ter wille van het gewone volk om zijn instemming te verwerven.

2. Na deze eerste periode zwierf hij, na de engelen te hebben verlaten, rond en vorste uit waar diegenen waren, die van de oude tijden af aan de voorbeschikking hadden geloofd.

Hem werd gezegd, dat zij van daar verwijderd waren en opgesloten en overdekt, en dat er tot hen geen toegang was dan van de achterkant onder het land; maar dat niettemin de discipelen van Godschalk¹⁾ nog vrij rondlopen, en soms samenkomen op een plaats, die in de geestelijke wereld Pyris wordt genoemd.

Daar hij omgang met hen begeerde, werd hij tot een groep gebracht waar enigen van hen aanwezig waren; en toen hij onder hen kwam, voelde hij een vreugde in zijn hart en knoopte met hen een innerlijke vriendschap aan.

3. Maar nadat de aanhangers van Godschalk tot hun broeders in het hol waren weggevoerd, kwam verveling over hem en daarom zocht hij hier en daar een toevlucht, en tenslotte werd hij in een bepaald gezelschap opgenomen, waar louter eenvoudige lieden en onder hen ook godsdienstige waren.

Toen hij bemerkte dat zij hoegenaamd niets over de voorbeschikking wisten en ook niets daarover konden begrijpen, begaf hij zich naar een hoek van dit gezelschap, en hield zich daar lange tijd verborgen, en opende ook niet de mond over enige aangelegenheid van de Kerk.

Hierin was voorzien, opdat hij zou terugkomen van zijn dwaling over de voorbeschikking, en opdat de scharen van degenen die na de Dordtse Synode deze afschuwelijke ketterij aanhingen, voltallig zou worden.

Dezen werden allen geleidelijk weggezonden naar hun lotgenoten in het hol.

4. Tenslotte werd Calvijn, toen door predestinatianen van de huidige tijd, gevraagd, waar hij was, en hij werd na gedaan onderzoek gevonden aan de buitenzijden van een gezelschap, dat uit louter eenvoudige lieden bestond; daarom werd hij van daar weggeroepen, en gebracht bij een zekere bewindhebber, die met dergelijke onzin was verzadigd.

Deze nam hem daarom in zijn huis op en bewaakte hem, en dit zolang totdat de Nieuwe Hemel uit de Heer begon te worden ingesteld; en daar toen de bewindhebber, zijn bewaker, tezamen met zijn bende werd uitgeworpen, begaf Calvijn zich naar een zeker bordeel en bleef daar een tijd lang.

5. Daar hij toen over de vrijheid beschikte om rond te zwerven en ook om dichter bij het verblijf te komen waar ik vertoefde, werd het mij gegeven met hem te spreken, en wel eerst over de Nieuwe Hemel, namelijk dat deze heden wordt gegrondvest uit hen, die de Heer alleen als de God van hemel en aarde erkennen, overeenkomstig Zijn woorden bij Mattheüs: 'En Jezus kwam naderbij en sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde', (Mattheüs 28:18); en dat dezen geloven, dat Hij en de Vader één zijn, 'Ik en de Vader zijn één', (Johannes 10:30); en dat 'Hij in de Vader en de Vader in Hem is, en dat wie Hem ziet en erkent, de Vader ziet en erkent', (Johannes 14:6 tot 11), en dat er dus één God is in de Kerk als in de hemel.

Op hetgeen door mij gezegd werd bewaarde hij, naar zijn gewoonte, eerst het stilzwijgen, maar na een half uur verbrak hij de stilte en zei: 'Was Christus niet een mens, de zoon van Maria, die met Jozef gehuwd was; hoe kan een mens als God worden aanbeden?'

'Ik zei: 'Is Jezus Christus, onze Verlosser en Zaligmaker, niet God en Mens?'

Hierop antwoordde hij: 'Hij is God en mens, maar nochtans is de Goddelijkheid niet de Zijne, maar van de Vader'.

En ik vroeg hem: 'Waar is Christus dan?'

'Hij zei: 'Hij is in de laagste dingen van de hemel'; en dit bevestigde hij door Zijn vernedering voor de Vader, en dat Hij Zich had laten kruisigen; hieraan voegde hij schimpscheuten over Zijn eredienst toe, die toen uit de wereld uit zijn geheugen opschoten, en die in hoofdzaak hierop neerkwamen, dat Zijn eredienst niets anders dan afgoderij is.

Hij wilde hieraan afgrijselijke dingen over die eredienst toevoegen, maar de engelen die bij mij waren, drukten zijn lippen toe.

Ik echter zei in de ijver om hem te bekeren, dat de Heer onze Zaligmaker niet alleen God en Mens is, maar dat ook in Hem God Mens is en de Mens God, en dit bevestigde dit uit Paulus, dat 'in Hem al de volheid van de Godheid lichamenlijk woont', (Colossenzen 2:9), en uit Johannes, 'dat Hij de ware God en het Eeuwige Leven is', (1 Brief 5:20,21); verder ook uit deze woorden van de Heer Zelf, 'dat het de wil van de Vader is, dat eenieder, die in de Zoon gelooft, het eeuwige leven heeft, en dat wie niet gelooft, het leven niet zal zien, maar de toorn Gods op hem blijft', (Johannes 3:36; 6:40).

Bovendien leert de geloofsbelijdenis die de Athanasische wordt genoemd, dat in Christus God en Mens niet twee maar één zijn, en dat zij in één persoon zijn als ziel en lichaam in de mens.

Na dit gehoord te hebben, antwoordde hij: 'Wat zijn al die dingen, die u uit het Woord tevoorschijn hebt gehaald, anders dan zinledigheden.

Is het Woord niet het boek van alle ketterijen, en is het dus niet zoals een windvaan op daken en schepen, die al naar de wind blaast hierheen en daarheen draait?'

Het is de voorbeschikking alleen, die alle dingen van de godsdienst beslist; zij is de woonplaats en de tent van de samenkomst van alle dingen van de godsdienst; en het geloof, waardoor de rechtvaardiging en de zaligmaking geschieden, is daarin het binnenste en het heiligdom.

Heeft enig mens vrije keuze in geestelijke dingen, en zijn niet alle dingen van het heil om niet?'

Argumenten hiertegen en dus tegen de voorbeschikking hoor ik daarom niet anders en word ik niet anders gewaar dan als oprispingen uit de buik en als het rommelend geluid van de ingewanden.

En omdat dit zo is, heb ik bij mijzelf gedacht, dat een tempel, waarin iets anders wordt geleerd, en wel uit het Woord, met de menigte die daar dan verzameld is, gelijk is aan een beestenkooi, waarin schapen en wolven tezamen zijn, maar de laatsten met een muilband om door de burgerlijke wetten van de gerechtigheid, opdat zij zich niet op de schapen storten; onder de schapen versta ik de voorbeschikten; en dat de welsprekende preken die daar dan gehouden worden, niets anders zijn dan een hikken dat uit de borst opkomt.

Maar ik zal mijn belijdenis geven: 'Er is een God en deze is almachtig en er is geen heil voor anderen dan voor hen, die door God de Vader zijn uitverkoren en voorbeschikt, en aan ieder ander is zijn lot, dat wil zeggen, zijn noodlot, toegewezen.' Toen ik dit hoorde ontstak ik van verontwaardiging en ik antwoordde: 'U spreekt afgrijselijke dingen; ga heen, boze geest.

Weet u, aangezien u in de geestelijke wereld bent, niet, dat er een hemel is en dat er een hel is, en dat de voorbeschikking inhoudt, dat aan sommigen de hemel is toegewezen en aan anderen de hel?

Kunt u zich zo van God een andere voorstelling vormen dan als van een tiran, die zijn gunstelingen in de stad toelaat en de overigen in de folterkamer werpt?

U moet zich daarvoor schamen!' Daarna las ik hem voor, wat in het dogmatische boek van de evangelischen, de Formula Concordiae genoemd, geschreven staat over de dwaalleer van de calvinisten, over de eredienst van de Heer en over de voorbeschikking.

Over de eredienst van de Heer het volgende:

'Het is een verdoemelijke afgoderij, wanneer men het vertrouwen en het geloof van het hart in Christus niet alleen naar Zijn Goddelijke, maar ook naar Zijn Menselijke natuur stelt, en men de eer van de aanbedding naar beide wendt'.

En met betrekking tot de voorbeschikking dit:

'Christus is niet voor alle mensen, maar voor de uitverkorenen alleen gestorven.

God heeft het grootste deel van de mensen tot eeuwige verdoemenis geschapen, en wil niet dat het merendeel bekeerd wordt en zal leven.

De uitverkorenen en de wederverwekten kunnen het geloof en de Heilige Geest niet verliezen, ook al zouden zij alle soorten van grote zonden en misdaden begaan.

Diegenen echter, die niet uitverkoren zijn, worden noodwendig verdoemd en kunnen ook niet tot het heil komen, ook al worden zij duizendmaal gedoopt, en al naderden zij elke dag de Eucharistie, en al zouden zij bovendien een leven leiden, zo heilig en zo schuldeloos als ooit geleid kan worden', (blz. 837, 838 van de Leipziger uitgave van het jaar 1756).

Na deze voorlezing vroeg ik hem of deze dingen die in dit boek geschreven zijn, uit zijn leer waren genomen of niet; hij antwoordde dat zij uit zijn leer waren, maar dat hij zich niet herinnerde, of deze woorden zelf uit zijn pen waren gevloeid, hoewel ze van zijn mond waren uitgegaan.

Toen men dit had gehoord trokken alle dienstknechten van de Heer zich van hem terug, en hij begaf zich ijlings op een weg die naar een spelonk leidde, waar diegenen zijn, die het verfoeilijke dogma van de voorbeschikking bij zichzelf bevestigd hebben.

Ik sprak daarna met enigen die in deze spelonk zijn opgesloten en vroeg naar hun lot.

Zij zeiden dat zij gedwongen werden om voor voedsel te werken en dat zij allen onder elkaar vijanden zijn, en dat ieder een oorzaak zoekt om de ander kwaad te doen; en dat zij dit ook doen, als ze er maar een geringe aanleiding toe vinden, en dat dit de verlustiging van hun leven uitmaakt.

Men zie verder over de voorbeschikking en de predestinatianen wat boven in nrs.

485 en 488 geschreven is.

1) 9de-eeuwse monnik

799. Ik heb gesproken met verschillende anderen, zowel met de volgelingen van deze drie, als met ketters, en het werd mij gegeven uit allen deze gevolgtrekking te maken, dat diegenen onder hen, die een leven van naastenliefde hebben geleid, en meer nog diegenen, die het ware hebben liefgehad omdat het het ware is, zich in de geestelijke wereld laten onderrichten, en de leerstellige dingen van de Nieuwe Kerk aannemen.

Maar dat diegenen, die zich hebben bevestigd in valsheden van de godsdienst, en ook diegenen die een boos leven geleid hebben, zich niet laten onderrichten, en dat dezen zich stap voor stap van de Nieuwe Hemel verwijderen, en zich vergezelschappen met dergelijke personen, die in de hel zijn, alwaar zij zich hoe langer hoe meer tegen de eredienst van de Heer bevestigen en zich verharderen, en wel dermate, dat zij het niet verdragen de naam Jezus te horen.

Andersom is het echter in de hemel, waar allen eensgezind de Heer als de God van de hemel erkennen.

Wordt vervolgd.